

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ ТА ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН



«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ІФНН ОІНУ «ОЮА»

проф.  Роман САВЧУК

«2» вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

**ПОЛІТОЛОГІЯ
ОК 10**

рівень вищої освіти
ступінь вищої освіти
галузь знань
спеціальність
освітня програма

перший (бакалаврський)
бакалавр
08 Право
081 Право
Право

Розробник програми: _____ к.політ.наук. Данько-Сліпцова Анна Анатоліївна
Затверджено на засіданні кафедри загальноправових та гуманітарних дисциплін
(протокол № 1 від 30.08.2024 р.)

В.о.завідувача кафедри загальноправових та
гуманітарних дисциплін



Лілія КОРИТКО

Начальник навчального відділу



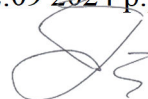
Ірина ЯЦКІВ

Гарант освітньої програми



Роман САВЧУК

Науково-методична рада (протокол № 1 від 02.09 2024 р.)
Голова науково-методичної
ради



Олег БЕЗНОСЮК

Заступник директора



Олег БЕЗНОСЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Опис освітнього компонента					
Назва освітнього компонента	Політологія Political Science				
Освітня програма	Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».				
Рівень вищої освіти	Форма навчання	Тип	Курс	Семестр	Обсяг, кредит / год
Перший (бакалаврський) рівень	Денна, заочна форма навчання	О	1	2	денна ф/н – 3/90, заочна ф/н – 3/90
Короткий опис предметної сфери	Метою викладання навчальної дисципліни «Політологія» є сприяння процесу політичної соціалізації студентів-юристів, формування в них уявлень про політику, державу, державну владу, політичних суб'єктів, політичного процесу, політичну діяльність і політичні стосунки, політичну культуру і психологію, розвиток світової політичної думки. Освоєння курсу дасть можливість студентам отримати уявлення щодо функціонування держави, органів влади, політичних партій, груп інтересів, політичної еліти, громадянського суспільства і, аналізуючи їх взаємовідносини, зрозуміти причини та наслідки рішень, які приймаються, у сфері внутрішньої та зовнішньої політики. Курс дисципліни передбачає в ході лекцій, семінарських занять обговорення ключових акторів політичного процесу, дискусійних наукових проблем, вивчення джерел політичної думки і політичної практики.				
Викладач освітнього компонента	Данько-Сліпцова Анна Анатоліївна, доцент кафедри загальноправових та гуманітарних дисциплін Івано-Франківського навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат політичних наук.				
Мова викладання	Українська				
Передумови	«Політологія» є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми. Вивчається як нормативна навчальна дисципліна циклу загальної підготовки для забезпечення загальних компетентностей та набуття універсальних фахових знань та навичок правника першого освітнього рівня.				

	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з історії, основ філософії, основ правознавства, соціології, логіки, психології, основ економічних знань та інших дисциплін, які формують загальні та фахові компетенції.
--	--

Постреквізити	В результаті вивчення дисципліни студенти повинні набути знання з основних теорій світових та вітчизняних політологічних шкіл; формування в них уявлень про політику, державу, державну владу, політичних суб'єктів політичного процесу, політичну діяльність і політичні стосунки, політичну культуру і психологію, розвиток світової політичної думки; сутність та зміст власне політологічних понять та теоретичних конструкцій на кшталт таких понять, як політичний режим, політична система, політична еліта, політичне лідерство, геополітика тощо; особливості забезпечення особистісного внеску в сучасне суспільно-політичне життя; основні напрямки розвитку світового політичного процесу, геополітичну обстановку, місце, роль і статус України в сучасному світі; визначати вплив різноманітних політичних інститутів, у тім числі і органів державної влади, на політичний процес; розкривати суть основних концепцій політики; здійснювати аналіз феноменів держава та влада; орієнтуватися в міжнародному політичному житті, мати уявлення про місце і статус України в сучасному політичному світі; аналізувати політичні, партійні і виборчі системи сучасних країн; конструювати сценарії можливого розвитку на основі знання основних етапів і характеристик політичної історії, особливостей історичних традицій в політичному розвитку, володіння навичками політичного аналізу історичного минулого, тлумачити причинно-наслідкові зв'язки у політиці; аналізувати політично-значимі проблеми сучасного суспільства і визначати політичні технології їх вирішення. Вивчення курсу є підґрунтям для вивчення дисциплін циклу професійної підготовки на першому та другому освітніх рівнях, з метою формування глибоких та всебічних теоретико-прикладних знань та навичок у сфері професійної діяльності.
----------------------	--

2. Структура освітнього компонента		
Види навантаження	Денна форма год.	Заочна форма год.
Кількість кредитів / год	3/90	3/90
Усього годин аудиторної роботи, у т. ч.:	34	16
• лекційні заняття, год.	16	10
• практичні заняття, год.		
• семінарські заняття, год.	18	6
• лабораторні заняття, год.		
Усього годин самостійної роботи, у т. ч.:	56	74
• контрольні роботи, к-сть / год.		
• індивідуальне науково-дослідне завдання, год.	10	10
• підготовка до аудиторних занять та контрольних заходів, год.	46	64
Екзамен		
Залік	+	+

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета навчальної дисципліни	Мета навчальної дисципліни «Політологія» – отримати уявлення щодо функціонування держави, органів влади, політичних партій, груп інтересів, політичної еліти, громадянського суспільства і, аналізуючи їх взаємовідносини, зрозуміти причини та наслідки рішень, які приймаються, у сфері внутрішньої та зовнішньої політики; формування у студентів уявлень про систематичне порівняння політичних практик в різних країнах, розуміння і пояснення їх, а також формування на цій основі теоретико-методологічної культури аналізу політичних явищ та процесів. Після освоєння курсу студент може самостійно виділяти сутність та ознаки політичної влади, суб'єктів політики, політичних систем, основних прав громадян в різних культурних середовищах. Завданням курсу є: ознайомити студентів з теорією та методологією політології; проаналізувати основні етапи становлення політичної думки світу; проінтерпретувати теоретичні уявлення про політичну сферу як сукупність інститутів і впорядкованих відносин; поінформувати студентів з науковими підходами стосовно аналізу сучасних проблем політичного життя; ознайомити студентів із різними типами сучасних держав, видами політичних партій, виборів, постатями політичних лідерів тощо; прищепити навички самостійного аналізу політичних процесів, навчити студентів тлумачити причинно-наслідкові зв'язки у політиці.
-----------------------------------	---

Результати освітнього компонента				
Символ РН	Внаслідок вивчення ОК студент буде здатним продемонструвати такі результати навчання:	Посилання на символ ПРН	Методи викладання і навчання	Методи оцінювання досягнення РН
3	Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.	ПРН3	Лекції, семінари, самостійне навчання	Усна презентація, письмове узагальнення усні відповіді
6	Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.	ПРН6		
14	Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.	ПРН14		
17	Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.	ПРН17		
18	Застосовувати в	ПРН18		

	професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.			
19	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.	ПРН19		
20	Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки	ПРН20		

Зв'язок з програмними результатами навчання	
Шифр програмного РН	Результати навчання цього ОК деталізують такі програмні результати навчання:
ПРН3	Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
ПРН6	Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
ПРН14	Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.
ПРН17	Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.
ПРН18	Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи
ПРН19	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
ПРН20	Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

Формування та розвиток компетентностей	
Посилання на шифр комп-сті	Вивчення ОК передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей:
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК6	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
ЗК7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК8	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК9	Здатність працювати в команді.
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного)

	суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК13	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства.
ЗК14	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
ЗК16	Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу недопустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
СК1	Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.
СК2	Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.
СК3	Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.
СК8	Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.
СК10	Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
СК12	Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
СК13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
СК16	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
СК17	Здатність виділяти юридично значимі факти у різних правових ситуаціях.

Технологія навчання	Змішане навчання із використанням дистанційних методів навчання для забезпечення самооцінювання здобувачів вищої освіти
---------------------	---

4. Програма та тематичний план освітнього компонента

Програма освітнього компонента	<u>Політологія</u> Political Science
--------------------------------	---

Лекційні заняття				
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (теми)	Посилання на РН	ДФ год.	ЗФ год
Тема 1.	Тема 1. Історія виникнення, предмет та структура науки про політику. Політологія як наука та навчальна дисципліна.	ПРН3, ПРН 6, ПРН 14, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20	2	2
Тема 2.	Тема 2. Політика як соціальне явище та специфічна діяльність.	ПРН3, ПРН 6, ПРН 14, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20	2	2

Тема 3.	Тема 3. Політична влада та соціальне управління.	ПРН3, ПРН 6, ПРН 14, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20	2	
Тема 4.	Тема 5. Політична система суспільства.	ПРН3, ПРН 6, ПРН 14, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20	2	
Тема 5.	Тема 6. Демократія як спосіб і форма організації суспільно-політичного життя.	ПРН3, ПРН 6, ПРН 14, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20	2	2
Тема 6.	Тема 8. Політичні партії та партійні системи.	ПРН3, ПРН 6, ПРН 14, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20	2	
Тема 7.	Тема 10. Політична свідомість і політична культура.	ПРН3, ПРН 6, ПРН 14, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20	2	2
Тема 8.	Тема 14. Світовий політичний процес. Система міжнародних політичних відносин.	ПРН3, ПРН 6, ПРН 14, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20	2	2
Усього			16	10

Практичні, семінарські, лабораторні заняття				
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (теми)	Посилання на РН дисципліни	ДФ год.	ЗФ год .
Тема 1.	Тема 1. Історія виникнення, предмет та структура науки про політику. Політологія як наука та навчальна дисципліна.	ПРН3, ПРН 6, ПРН 14, ПРН 17, ПРН 18,	2	2

		ПРН 19, ПРН 20		
Тема 2.	Тема 2. Політика як соціальне явище та специфічна діяльність.	ПРН3, ПРН 6, ПРН 14, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20	2	
Тема 3.	Тема 3. Політична влада та соціальне управління.	ПРН3, ПРН 6, ПРН 14, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20	2	
Тема 4.	Тема 5. Політична система суспільства.	ПРН3, ПРН 6, ПРН 14, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20	2	2
Тема 5.	Тема 6. Демократія як спосіб і форма організації суспільно-політичного життя.	ПРН3, ПРН 6, ПРН 14, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20	2	
Тема 6.	Тема 8. Політичні партії та партійні системи.	ПРН3, ПРН 6, ПРН 14, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20	2	2
Тема 7.	Тема 9. Політична еліта та політичне лідерство.	ПРН3, ПРН 6, ПРН 14, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20	2	
Тема 8.	Тема 10. Політична свідомість і політична культура.	ПРН3, ПРН 6, ПРН 14, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20	2	

Тема 9.	Тема 14. Світовий політичний процес. Система міжнародних політичних відносин.	ПРНЗ, ПРН 6, ПРН 14, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20	2	
Усього			18	6

Самостійна робота				
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (наприклад, теми або види навчальної активності)	Посилання на РН ОК	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Тема 1. Історія виникнення, предмет та структура науки про політику. Політологія як наука та навчальна дисципліна.	РН 3,6,9,14,17, 18,19,20	3	4
Тема 2.	Тема 2. Політика як соціальне явище та специфічна діяльність.	РН 3,6,9,14,17, 18,19,20	3	4
Тема 3.	Тема 3. Політична влада та соціальне управління.	РН 3,6,9,14,17, 18,19,20	3	4
Тема 4.	Тема 4. Політична діяльність і політичні відносини.	РН 3,6,9,14,17, 18,19,20	3	4
Тема 5.	Тема 5. Політична система суспільства.	РН 3,6,9,14,17, 18,19,20	3	4
Тема 6.	Тема 6. Демократія як спосіб і форма організації суспільно-політичного життя.	РН 3,6,9,14,17, 18,19,20	3	5
Тема 7.	Тема 7. Держава – основний інститут політичної системи суспільства.	РН 3,6,9,14,17, 18,19,20	3	5
Тема 8.	Тема 8. Політичні партії та партійні системи.	РН 3,6,9,14,17, 18,19,20	3	5
Тема 9.	Тема 9. Політична еліта та політичне лідерство.	РН 3,6,9,14,17, 18,19,20	3	5
Тема 10.	Тема 10. Політична свідомість і політична культура.	РН 3,6,9,14,17, 18,19,20	3	5
Тема 11.	Тема 11. Політична ідеологія.	РН 3,6,9,14,17, 18,19,20	3	5
Тема 12.	Тема 12. Соціально-політичні процеси як форма суспільної діяльності.	РН 3,6,9,14,17,	3	5

		18,19,20		
Тема 13.	Тема 13. Основи етнополітики.	РН 3,6,9,14,17, 18,19,20	3	4
Тема 14.	Тема 14. Світовий політичний процес. Система міжнародних політичних відносин.	РН 3,6,9,14,17, 18,19,20	7	5
Усього			46	64

Індивідуальні завдання				
Символ одиниці змісту	Опис змісту індивідуального завдання	Посилання на РН ОК	ДФ год.	ЗФ год.
	Підготовка реферату (доповіді) або презентації в межах питань, що розглядаються на лекційних та семінарських заняттях. Доповідь є інформаційним повідомленням.	РН 3,6,9,14, 18,19,20	10	10

5. Ресурси для навчання	
Список основних джерел	Базова література 1. Бабенко С. С. Нерівності у сучасному суспільстві. Харків: Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, 2011. 259 с. 2. Баранівський В. Ф. Політологія: підручник. Нац. акад. упр. Київ: НАУ, 2016. 235 с. 3. Вітман, К.М. Моделі етнонаціональної політики постсоціалістичних країн. 2008. 392 с. 4. Войтович Р. В. Інтелектуалізація еліт як технократична умова інституційного лідерства в державному управлінні. <i>Вісник Нац. акад. держ. упр. при Президентові України</i>. 2015. № 1. С. 48–53. 5. Гелей С. Д., Рутар С. М. Політологія: навч. посіб. Львів: Львів. комерц. акад., 2015. 9-те вид., перероб. і допов. 369 с. 6. Герасіна Л. М. Проблема вибору геостратегії сучасною Україною в геополітичному ландшафті світу. <i>Вісн. Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого</i>. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2015. № 3. С. 210–212. 7. Герасіна Л. М. Проблема вибору ефективної «моделі» демократії в державницьких практиках сучасної України. <i>Вісн. Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого</i>. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2015. № 4. С. 94–106. 8. Герасіна Л. М. Проблема впливу міжнародних організацій на сучасний світовий політичний процес. <i>Вісн. Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого</i>. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2014. № 2. С. 98–107. 9. Громадянське суспільство: політичні та соціальноправові проблеми розвитку: [монографія] / Г. Ю. Васильєв, В. Д. Воднік, О. В. Волянська та ін.; за ред. М. П. Требіна. Харків: Право, 2013. 536 с. 10. Гурц В. В. Особливості політичного лідерства в умовах становлення демократії. <i>Політол. вісн.</i>: зб. наук. пр. / редкол. В. П. Андрущенко та ін. Київ: ВАДЕКС, 2015. Вип. 77. С. 344–352. 11. Історія політичної думки: підручник / І. В. Алексєнко, Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна та ін.; за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: Новий Світ-2000, 2016. 1000 с.

12. Клімова Г. П. Концептуальні підходи до аналізу поняття «Держава». *Вісн. Нац. ун-ту «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого»*. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2015. № 2. С. 161–169.
13. Кисляк Л.Н. Соціально-політичні процеси: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: ІФЮІ НУ «ОЮА», 2022. 302 с.
14. Кисляк Л. Н., Коваль І. В. Політологія: навчально-методичний посібник для студентів Івано-Франківського юридичного коледжу Національного університету «Одеська юридична академія». Івано-Франківськ, 2015. 106 с.
15. Кисляк Л. Н., Коваль І. В. Політологія: навчально-методичний посібник для студентів Прикарпатського юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія». Івано-Франківськ, 2016. 110 с.
16. Конституція України. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1013.3.5&nobreak=1>
17. Конфліктологія: навч. посіб. / Л. М. Герасіна, М. П. Требін, В. Д. Воднік та ін. Харків: Право, 2012. 128 с.
18. Коршук Р. М. Етнополітологія: Навчальний посібник. К.: Алерта, 2011. 200 с.
19. Леонова А.О. Державна етнокультурна політика в сучасній Україні: Теорія і практика: Моногр. К.: ДАКК КіМ, 2005. 275 с.
20. Муляр В. І. Політологія: навч. посіб. Житомир. держ. технол. ун-т. 4-те вид., перероб. і допов. Житомир: ЖДТУ, 2014. 335 с.
21. Орлов О. В. Проблеми формування та розвитку управлінської еліти. *Вісн. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України*. 2014. № 2. С. 75–79.
22. Перепелиця Г. М. Генезис конфліктів на посткомуністичному просторі Європи. К.: Стилос ПЦ «Фоліант», 2003. 256 с.
23. Погрібна В. Л. Криза ідентичності і глобалізація суспільства: питання чи відповіді?. *Вісн. Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого*. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2014. № 1. С. 240–248.
24. Політична енциклопедія / редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. Київ: Парлам. вид-во, 2011. 808 с.
25. Політологічний енциклопедичний словник / уклад.: Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна, І. О. Поліщук та ін.; за ред. М. П. Требіна. Харків: Право, 2015. 816 с.
26. Політологія: підручник / М. П. Требін, Л. М. Герасіна, І. О. Поліщук та ін.; за ред. М. П. Требіна. Харків: Право, 2013. 416 с.
27. Поліщук І. О. Політичні медіа технології. *Вісн. Нац. юрид. акад. ім. Ярослава Мудрого*. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2014. № 2. С. 125–133.
28. Поліщук І. О., Моторнюк Т.М. Поняття «виборчі технології»: основні концептуальні підходи. *Вісн. Нац. юрид. акад. ім. Ярослава Мудрого*. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. Харків: Право, 2011. Вип. 7. С. 116–125.
29. Правові засади державної етнонаціональної політики в Україні. Монографія. 2011. 400с.
30. Рудакевич О. М. Політична культура національних спільнот: теорія та методологія дослідження. Тернопіль: ТНЕУ, 2013. 354 с.
31. Сахань О. М. Проблеми політичної модернізації за сучасних

	умов розвитку української держави. <i>Вісн. Нац. ун-ту «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого»</i>. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2015. № 3. С. 274–277. 32. Семко В. Росіяни України як політичний фактор: сутність та складові. <i>Національний інтерес</i>. 2005. № 2. С. 58 – 63. 33. Смолій В. А. Степанков В. В. Інститут влади в політичній системі України. Київ: Наук. думка, 2014. 241 с. 34. Соціально-гуманітарна сфера України перед глобальними викликами сучасності: монографія / за заг. ред. О. Ю. Панфілова. Харків: Інжек, 2013. 236 с. 35. Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика: навч. посіб. / М. П. Требін, Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна та ін.; за ред. М. П. Требіна. Харків: Право, 2016. 540 с. 36. Требін М. П. «Гібридна» війна як нова українська реальність. <i>Укр. соціум</i>. 2014. № 3 (50). С. 113–127. 37. Требін М. П. Війна в історії людства та її особливості у ХХІ столітті. <i>Наук. вісн. Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки</i>. Серія: Міжнар. відносини. 2016. № 2 (327). С. 43–48. 38. Требін М. П. Полішук І.О. Політична культура: ретроспективний огляд концептуальних підходів. <i>Вісн. Нац. ун-ту «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого»</i>. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2013. № 1. С. 123–141.
--	--

Список допоміжнихджерел	Допоміжна - Васютинський В. Інтеракційна психологія влади. К.: [б.в.], 2005. – 492 с. - Вергун О. М. Філософія влади в контексті сучасної культури: соціально-філософські парадигми суб'єкта влади. <i>Грані</i>. 2000. № 3. С. 58–61. - Висоцький О. Легітимаційна політика: поняття і сутність. <i>Політичний менеджмент</i>. 2006. № 3 (18). С. 3–20. - Воронов І. Громадянське суспільство і влада. <i>Людина і політика</i>. 2003. № 1. С. 31–41. - Заславська О.О. Особливості масової політичної свідомості громадян України: минуле й сучасність. <i>Політологічний вісник</i>. 3б-к наук. праць. К.: ІНТАС, 2007. Вип. 27. С. 143-154. - Коваленко А.А. Роль і значення виконавчої влади у функціонуванні сучасних політичних систем. <i>Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка</i>. Серія Філософія. Політологія. Вип. 46 2002. С. 30-34. - Мангайм К. Ідеологія та утопія / Пер. з нім. К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2008. 370 с. - Манжола П. Г. Взаємодія влади та громадян: практика легітимації інститутів влади у новітній історії України. <i>Стратегічні пріоритети</i>. № 1 (2). 2007. С. 58–64. - Новакова О. «Помаранчева революція» як криза легітимності владної еліти. <i>Політичний менеджмент</i>. 2005. № 4 (13). С. 29-37. - Новиков М.М. Інституціональні виміри бікамеральних систем (порівняльний аналіз): автореф. дис. політ. Наук: 23.00.02 / Харків. нац. ун-т. Х., 2007. 17 с. - Норгаард О. Економічні інституції та демократична реформа:
----------------------------	--

	порівняльний аналіз посткомуністичних країн. К.: Ніка-Центр, 2006. 424 с. 12. Рікер П. Ідеологія та утопія / Пер.з англ. К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2005. 386 с. 13. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір. Л. : Тріада плюс, 2004. 389 с. 14. Скочиляс Л. Політичний аналіз як сфера діяльності і як навчальна дисципліна. <i>Вісник Львівського університету</i>: Сер: Філософ. Науки. 2005. Вип. 8. С. 230-238. 15. Сухонос В. В. Президент України і формування постіндустріального суспільства шляхом трансформації українського історичного типу держави. <i>Держава і право : юрид. і політ наук</i>: зб. наук. праць. К., 2005. Вип. 30. С. 177-184. 16. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика і безпека України: Людина – Суспільство – Держава – Міжнародні структури. Рада національної безпеки і оборони України, Національний ін-т проблем міжнародної безпеки. К.: НІПМБ, 2004. 352 с. 17. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України: теорія і практика <i>Персонал</i>. 2007. № 11. URL: http://personal.in.ua/article.php?id=607
--	---

Інформаційні ресурси в Інтернеті	Інтернет-ресурси: - Офіційний сайт Верховної Ради України: www.zakon.rada.gov.ua - Урядовий портал України: http://www.kmu.gov.ua - Сайт нормативно-правових документів Кабінету Міністрів України: www.kmu.gov.ua - Офіційний веб-портал судової влади: www.scourt.gov.ua - Офіційний сайт Міністерства Юстиції України: https://minjust.gov.ua/ - Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України: http://www.mvs.gov.ua - Офіційний сайт Генеральної прокуратури України: http://www.gp.gov.ua - Правознавець: Електронна бібліотека юридичної літератури: http://pravoznavec.com.ua - Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua/ - Електронна онлайн бібліотека: http://ualib.com.ua/ - Електронна бібліотека підручників: http://info-library.com.ua/ - Підручники онлайн: http://books.br.com.ua/ - Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання: www.nbuv.gov.ua - Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника. http://www.library.lviv.ua/ - Національна історична бібліотека України: http://www.dibu.kiev.ua/ - Національна парламентська бібліотека України. www.nplu.org/ - Харківська державна наукова бібліотека України імені В. Короленка: http://korolenko.kharkov.com/ - Наукова бібліотека ім. В. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка: http://lib-gw.univ.kiev.ua/ - Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка: http://library.lnu.edu.ua/bibl/ - Книжкова палата України імені Івана Федорова:

	http://www.ukrbook.net/ 21. www.rozum.org.ua .
--	---

6. Контрольні заходи	
Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань

Схема нарахування балів (складові оцінювання результатів навчання)			
Пункт оцінки	% підсумкової оцінки або максимальна оцінка в балах	Групове чи індивідуальне оцінювання	Посилання на РН
Поточний контроль, разом, у т.ч.:	60		
• усне опитування	30	Групове та індивідуальне	3,6,9,14,17,18,19,20
• індивідуальні завдання	15	Індивідуальне	3,6,9,14,18,19,20
• вирішення практичних завдань	15	Індивідуальне	3,6,9,14,18,19,20
Підсумковий контроль, разом, у т.ч.:	40		
• письмова компонента	20	Індивідуальне	3,6,9,14,18,19,20
• усна компонента	20	Індивідуальне	3,6,9,14,18,19,20
Разом за дисципліну	100		

Шкала та критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
				Екзамен	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; засвідчив уміння критично оцінювати варіантні підходи щодо сутності норм та уявлень; оволодів навиками аналізувати, моделювати та адекватно оцінювати ситуацію; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних спеціалістів в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно та переконливо; самостійно розкриває власні обдарування і нахили	відмінно	Зараховано
82-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре	
74-81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.		

64-73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	задовільно	
60-63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно	Не зараховано
0-34	F	Незадовільний з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.		

7. Інші застереження щодо вивчення освітнього компонента

Вимоги викладача:	Регулярне відвідування лекційних і семінарських занять, попереднє ознайомлення з рекомендованою літературою, виконання завдань є необхідною умовою. Користування електронними пристроями (телефони, планшети, ПК тощо) під час аудиторної роботи дозволяється тільки з дозволу викладача та з відповідною до навчального курсу метою.
-------------------	---

Припущення основних проблем, пов'язаних з реалізацією курсу	Вивчення політології може супроводжуватися низкою проблем, пов'язаних із особливостями цього предмета та методами його викладання. Ось основні припущення щодо труднощів, з якими можуть стикатися студенти: 1. Абстрактність і теоретичність дисципліни - Велика кількість теорій, концепцій та моделей, які важко застосувати на практиці. - Складність у розумінні філософських та ідеологічних підходів до політики. 2. Динамічність політичних процесів - Постійні зміни у світовій та національній політиці ускладнюють актуальність вивчених матеріалів. - Різні інтерпретації політичних подій, залежно від джерел інформації. 3. Політизованість навчального матеріалу - Існування суб'єктивних підходів до аналізу політичних явищ. - Вплив особистих поглядів викладачів на подачу матеріалу. 4. Складність міждисциплінарного підходу - Політологія пов'язана з історією, соціологією, економікою, правом, філософією, що вимагає комплексного підходу до навчання. - Потрібність володіння широким спектром понять і термінів із
--	---

	суміжних наук. 5. Відсутність критичного мислення у студентів - Проблеми з аналізом політичних явищ через стереотипи та упередженість. - Недостатня навичка роботи з різними джерелами інформації. 6. Складність у застосуванні знань на практиці - Відсутність реальних механізмів впливу студентів на політичні процеси. - Обмежений доступ до практичного досвіду (участь у виборах, політичних дебатах, аналіз законопроектів тощо). 7. Вплив медіа на сприйняття політики - Інформаційні маніпуляції та пропаганда можуть викривляти розуміння політичних подій. - Надмірна залежність від популярних джерел інформації без їхнього критичного аналізу. Як подолати ці проблеми? - Використовувати порівняльний аналіз різних політичних концепцій. - Залучати студентів до практичних занять (дискусії, дебати, моделювання політичних процесів). - Розвивати навички критичного мислення та аналітичного підходу до політичних подій. - Залучати до навчання експертів, політичних діячів, журналістів.
--	---